

Etusivu>Kanteen nostaminen>Euroopan siviilioikeudellinen atlas>Avioero ja asumusero

Avioero ja asumusero

Asetusta (EU) N:o 1259/2010 koskevat kansalliset tiedot

Yleisiä tietoja

Euroopan unioni on asettanut tavoitteekseen pitää yllä ja kehittää vapauteen, turvallisuuden ja oikeuden perustuvaa aluetta toteuttamalla yksityisoikeudellisia asioita koskevan oikeudellisen yhteistyön alalla toimenpiteitä, joiden vaikutukset ulottuvat yli rajojen. Kansalaisten liikkuvuuden lisääminen sisämarkkinoilla edellyttää samalla joustavuuden ja oikeusvarmuuden lisäämistä.

Tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla 20 päivänä joulukuuta 2010 annetulla neuvoston asetuksella (EU) N:o 1259/2010 (ns. Rooma III –asetus) tarjotaan kansalaisille oikeusvarmuuden, ennakoitavuuden ja joustavuuden kannalta asianmukaisia ratkaisuja, suojataan heikompia osapuolia avioeroa koskevista oikeusriidoista ja estetään oikeuspaikkaa koskeva keinottelu, ns. forum shopping. Tämä auttaa osaltaan välttämään monimutkaisia, pitkällisiä ja ahdistavia oikeusmenettelyjä.

Asetuksen (EU) N:o 1259/2010 mukaan kansainväliset avioparit voivat sopia etukäteen siitä, minkä maan lakia sovelletaan heidän avio- tai asumuseroonsa, kunhan asianomainen maa on se, johon heillä on läheisin liittymä. Jos puoliset eivät pääse yhteisymmärrykseen, tuomioistuimet voivat käyttää yhteistä menettelyä sen päättämiseksi, minkä maan lakia sovelletaan.

Asetusta ei kuitenkaan sovelleta seuraaviin asioihin: luonnollisten henkilöiden oikeustoimikelpoisuus, avioliiton olemassaolo ja pätevyys tai sen tunnustaminen, avioliiton päättämiseksi julistaminen, puolisoiden nimi, avioliiton vaikutukset omaisuuteen, vanhempainvastuu, elatusvelvoitteet, tarkoitamääräykset ja perintö. Se ei myöskään vaikuta tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevista asioista annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2201/2003 soveltamiseen.

Asetuksella otetaan käyttöön ns. tiiviimpi yhteistyö siihen osallistuvien jäsenvaltioiden välillä. Tiiviimpi yhteistyö tarkoittaa sitä, että vähintään yhdeksän jäsenvaltiota toteuttaa yhteisiä toimenpiteitä jollakin perussopimuksissa tarkoitetulla alalla. Tämä ala ei kuitenkaan saa kuulua unionin yksinomaiseen toimivaltaan. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 331 artiklan mukaisesti jäsenvaltiot, jotka eivät osallistu tiiviimpään yhteistyöhön heti alusta lähtien, saavat niin halutessaan liittyä siihen myöhemmin.

Euroopan oikeusportaaliin on lisätietoa asetuksen soveltamisesta.

Tiiviimpi yhteistyö

Neuvosto hyväksyi 12. heinäkuuta 2010 päätöksen 2010/405/EU luvan antamisesta tiiviimmälle yhteistyölle avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla Belgian, Bulgarian, Saksan, Espanjan, Ranskan, Italian, Latvian, Luxemburgin, Unkarin, Maltan, Itävallan, Portugalin, Romanian ja Slovenian välillä. Sen seurauksena mainitut 14 tiiviimpään yhteistyöhön osallistuvaa jäsenvaltiota hyväksyivät neuvoston asetuksen (EU) N:o 1259/2010, joka tuli voimaan 21. kesäkuuta 2012.

Komissio hyväksyi 21. marraskuuta 2012 päätöksen 2012/714/EU Liettuan osallistumisen vahvistamisesta avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla toteutettavaan tiiviimpään yhteistyöhön. Päätöksen mukaan asetusta (EU) N:o 1259/2010 sovelletaan Liettuaan 22. toukokuuta 2014 alkaen.

Komissio hyväksyi 27. tammikuuta 2014 päätöksen 2014/39/EU Kreikan osallistumisen vahvistamisesta avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla toteutettavaan tiiviimpään yhteistyöhön. Päätöksen mukaan asetusta (EU) N:o 1259/2010 sovelletaan Kreikkaan 29. heinäkuuta 2015 alkaen.

Euroopan komissio antoi 10.8.2016 päätöksen (EU) 2016/1366 Viron osallistumisen vahvistamisesta avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla toteutettavaan tiiviimpään yhteistyöhön. Päätöksen mukaan asetusta (EU) N:o 1259/2010 sovelletaan Viroon 11.2.2018 alkaen.

Tietoa kunkin jäsenvaltion oikeusjärjestelmästä saa napsauttamalla kyseisen valtion lippua.

Linkki

ARKISTOITU: Euroopan siviilioikeudellinen atlas (sivusto suljettu 30.9.2017)

Päivitetty viimeksi: 09/10/2020

Tätä sivustoa ylläpitää Euroopan komissio. Sivuston tiedot eivät välttämättä edusta Euroopan komission virallista kantaa. Komissio ei ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. EU:n sivustoihin sovellettavat tekijänoikeussäännöt löytyvät oikeudellisesta huomautuksesta.

Avio- ja asumuseroon sovellettava laki - Belgia

7 artiklan 2–4 kohta - Sovellettavaa lakia koskevan sopimuksen muotovaatimukset

Belgian lainsäädännössä ei ole erityisiä muotovaatimuksia, joita olisi sovellettava lainvalintaa koskeviin sopimuksiin asetuksen (EU) N:o 1259/2010 7 artiklan 2–4 kohdan nojalla.

5 artiklan 3 kohta -Mahdollisuus valita sovellettava laki menettelyn aikana

Kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetun Belgian lain 55 §:n 2 momentin 3 almomentissa säädetään, että sovellettavan lain valinta on tehtävä ensimmäisessä käsittelyssä (*Code de droit international privé / Wetboek van internationaal privaatrecht*; laki on julkaistu 27. heinäkuuta 2004, ja se tuli voimaan 1. lokakuuta 2004).

Päivitetty viimeksi: 28/07/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Avio- ja asumuseroon sovellettava laki - Saksa

7 artiklan 2–4 kohta - Sovellettavaa lakia koskevan sopimuksen muotovaatimukset

Saksan lainsäädännön (siviililakikirjan voimaannapanolaki eli Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch, EGBGB, 46d §:n 1 momentti) mukaan asetuksen (EU) N:o 1259/2010 7 artiklan 2–4 kohdan mukainen lain valinta on vahvistettava notaarin asiakirjalla. Siviililakikirjan 127a §:ää sovelletaan soveltuvin osin.

5 artiklan 3 kohta -Mahdollisuus valita sovellettava laki menettelyn aikana

Saksan lainsäädännön (EGBGB, 46d §:n 2 momentti) mukaan puoliset voivat valita lain asetuksen (EU) N:o 1259/2010 5 artiklan 3 kohdan mukaisesti ensimmäisessä oikeusasteessa pidettävään ensimmäiseen suulliseen käsittelyyn mennessä.

Päivitetty viimeksi: 22/06/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Avio- ja asumuseroon sovellettava laki - Viro

7 artiklan 2–4 kohta - Sovellettavaa lakia koskevan sopimuksen muotovaatimukset

 Perhelain 641 §:n 2 ja 3 momentin mukaan aviopuolisot voivat tehdä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1259/2010 mukaisen, avioliiton purkamiseen sovellettavaa lakia koskevan sopimuksen henkilökohtaisesti notaarin vahvistamalla asiakirjalla, tai sopimuksen tekeminen kirjataan avioliiton purkamista koskevassa oikeudenkäynnissä pöytäkirjaan, mikä korvaa notaarin vahvistaman asiakirjan.

5 artiklan 3 kohta -Mahdollisuus valita sovellettava laki menettelyn aikana

 Perhelain 641 §:n 4 momentin mukaan aviopuolisot voivat tehdä sopimuksen ja muuttaa sitä milloin tahansa aina siihen asti kun notaari on vastaanottanut avioerohakemuksen tai oikeudenkäynnissä kunnes esikäsittely on päättynyt tai kirjallisessa menettelyssä hakemuksen jättämisen määräajan päättymiseen saakka.

Päivitetty viimeksi: 20/04/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Avio- ja asumuseroon sovellettava laki - Kreikka

Kreikan annettua asiasta selityksen Euroopan komissio antoi 27. tammikuuta 2014 (EUVL L 23, s. 41) päätöksen Kreikan osallistumisen vahvistamisesta avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla toteutettavaan tiiviimpään yhteistyöhön, joka perustettiin asetuksella (EU) N:o 1259/2010 (nk. Rooma III - asetus).

Edellä mainitun päätöksen mukaisesti asetusta (EU) N:o 1259/2010 sovelletaan Kreikkaan 29. heinäkuuta 2015 alkaen.

7 artiklan 2–4 kohta - Sovellettavaa lakia koskevan sopimuksen muotovaatimukset

Kreikalla ei ole omia kansallisia säännöksiä, jotka koskevat sovellettavan lain valintaa koskeviin sopimuksiin asetuksen (EU) N:o 1259/2010 7 artiklan 2–4 kohdan mukaisesti sovellettavia muotovaatimuksia.

5 artiklan 3 kohta -Mahdollisuus valita sovellettava laki menettelyn aikana

Kreikalla ei ole omia kansallisia säännöksiä, jotka koskevat mahdollisuutta valita sovellettava laki asetuksen (EU) N:o 1259/2010 5 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

Päivitetty viimeksi: 01/12/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Avio- ja asumuseroon sovellettava laki - Espanja

7 artiklan 2–4 kohta - Sovellettavaa lakia koskevan sopimuksen muotovaatimukset

Espanjan lainsäädännössä säädetään asetuksen N:o (EU) 1259/2010 7 artiklan 2–4 kohdan mukaisesta muodollisesta lisävaatimuksesta, jota sovelletaan lainvalintaa koskeviin sopimuksiin. Sen mukaan lainvalintasopimus on tehtävä joko julkisen notaarin oikeaksi vahvistamalla virallisella asiakirjalla (*documento público con fuerza ejecutiva*) tai ns. aidolla asiakirjalla (*documento auténtico*), jonka päiväys ja osapuolten allekirjoitukset ovat kiistattomat, vaikka se ei muodoltaan olekaan notaarin vahvistama asiakirja.

5 artiklan 3 kohta -Mahdollisuus valita sovellettava laki menettelyn aikana

Espanjan lainsäädännön mukaan puoliset eivät voi menettelyn aikana valita lakia, jota tuomioistuimessa sovelletaan.

Päivitetty viimeksi: 08/06/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Avio- ja asumuseroon sovellettava laki - Ranska

7 artiklan 2–4 kohta - Sovellettavaa lakia koskevan sopimuksen muotovaatimukset

Asetuksessa asetetaan lainvalintasopimusten pätevyydelle kolme muotovaatimusta: sopimus on laadittava kirjallisesti ja päivättävä, ja kummankin puolison on allekirjoitettava se.

Lisäksi jäsenvaltioille varataan mahdollisuus säätää muista muotovaatimuksista ja täsmennetään sitä, miten niitä on sovellettava puolisoitten tilanteen mukaan.

Ranskan lainsäädännössä ei aseteta minkäänlaisia muotovaatimuksia avio- tai asumuserotilanteessa sovellettavan lainvalintasopimuksen pätevyydelle. Näin ollen Ranska ei ole antanut 17 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua ilmoitusta.

Puolisot voivat halutessaan kääntyä lisätietojen saamista varten oikeusalan ammattilaisen puoleen.

5 artiklan 3 kohta -Mahdollisuus valita sovellettava laki menettelyn aikana

Puolisot voivat tehdä avio- tai asumuseroonsa sovellettavan lain valintaa koskevan sopimuksen tai muuttaa sitä milloin tahansa, mutta viimeistään silloin, kun asia pannaan vireille tuomioistuimessa.

Jos tuomioistuinvaltion laissa niin säädetään, puoliset voivat myös menettelyn aikana valita lain, jota tuomioistuimessa sovelletaan (5 artiklan 2 ja 3 kohta).

Ranskan lainsäädännössä ei erikseen säädetä tällaisesta mahdollisuudesta. Sen vuoksi Ranska ei ole antanut 17 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua ilmoitusta.

Päivitetty viimeksi: 14/01/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Avio- ja asumuseroon sovellettava laki - Latvia

7 artiklan 2–4 kohta - Sovellettavaa lakia koskevan sopimuksen muotovaatimukset

Latvian laissa ei ole muita muotovaatimuksia kuin sovellettavan lain valintaa koskeviin sopimuksiin asetuksen (EU) N:o 1259/2010 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti sovellettavat muotovaatimukset.

5 artiklan 3 kohta -Mahdollisuus valita sovellettava laki menettelyn aikana

Latvian laissa ei säädetä mahdollisuudesta valita tuomioistuimessa sovellettava laki menettelyn aikana.

Päivitetty viimeksi: 25/09/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Avio- ja asumuseroon sovellettava laki - Luxemburg

7 artiklan 2–4 kohta - Sovellettavaa lakia koskevan sopimuksen muotovaatimukset

Luxemburgin lainsäädännössä ei aseteta muita muotovaatimuksia.

5 artiklan 3 kohta -Mahdollisuus valita sovellettava laki menettelyn aikana

Luxemburgin lainsäädännön mukaan lainvalintasopimusta ei ole mahdollista tehdä sen jälkeen kun menettely on jo pantu vireille.

Päivitetty viimeksi: 24/04/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Avio- ja asumuseroon sovellettava laki - Unkari

7 artiklan 2–4 kohta - Sovellettavaa lakia koskevan sopimuksen muotovaatimukset

Unkarissa ei ole muita muotovaatimuksia kuin sovellettavan lain valintaa koskeviin sopimuksiin asetuksen (EU) N:o 1259/2010 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti sovellettavat muotovaatimukset.

5 artiklan 3 kohta -Mahdollisuus valita sovellettava laki menettelyn aikana

Puolisoiden on valittava sovellettava laki viimeistään oikeudenkäynnin valmisteluvaiheessa, tuomioistuimen asettamassa määräajassa.

Päivitetty viimeksi: 04/01/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Avio- ja asumuseroon sovellettava laki - Itävalta

7 artiklan 2–4 kohta - Sovellettavaa lakia koskevan sopimuksen muotovaatimukset

Itävallan laissa ei ole asetuksen (EU) N:o 1259/2010 7 artiklan 2–4 kohdan mukaisia lainvalintasopimusta koskevia muodollisia lisävaatimuksia.

5 artiklan 3 kohta -Mahdollisuus valita sovellettava laki menettelyn aikana

Itävallan lain (IPRG 11 §:n 3 momentti) mukaisesti puoliset voivat valita sovellettavan lain asetuksen (EU) N:o 1259/2010 5 artiklan 3 kohdan mukaisesti myös tuomioistuimessa menettelyn aikana sillä edellytyksellä, että lainvalinta ilmaistaan nimenomaisesti eikä pelkästään implisiittisesti.

Päivitetty viimeksi: 07/08/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Avio- ja asumuseroon sovellettava laki - Portugali

7 artiklan 2–4 kohta - Sovellettavaa lakia koskevan sopimuksen muotovaatimukset

Ei ilmoitettavia tietoja.

5 artiklan 3 kohta -Mahdollisuus valita sovellettava laki menettelyn aikana

Ei ilmoitettavia tietoja.

Päivitetty viimeksi: 14/09/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Avio- ja asumuseroon sovellettava laki - Romania

7 artiklan 2–4 kohta - Sovellettavaa lakia koskevan sopimuksen muotovaatimukset

Romaniassa ei ole muita muotovaatimuksia kuin sovellettavan lain valintaa koskeviin sopimuksiin asetuksen (EU) N:o 1259/2010 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti sovellettavat muotovaatimukset.

5 artiklan 3 kohta -Mahdollisuus valita sovellettava laki menettelyn aikana

Romanian lain mukaan puoliset voivat valita avioeroon sovellettavan lain myös sen jälkeen kun asia on saatettu käsiteltäväksi tuomioistuimeen, mutta viimeistään sinä päivänä, jolloin pidetään ensimmäinen tuomioistuinikäsitely, johon puoliset on virallisesti kutsuttu.

Päivitetty viimeksi: 17/06/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.